

Demans hastalığı (bunama), zihinsel becerilerin hastalık nedeniyle zayıflaması durumudur. Demansın en sık görülen nedeni, tüm demans hastalarının en an yarısının muzdarip olduğu Alzheimer hastalığıdır. Bununla birlikte, beyni zayıflatığı için demans hastalığına yol açan 200 farklı hastalık vardır. Alzheimer hastalığının yanı sıra vasküler / kan dolaşımına bağlı demans hastalığı sıklıkla görülürken örneğin Lewy body demans hastalığı, Parkinson'a bağlı demans hastalığı ve frontotemporal demans hastalığı nadir görülür.

Demans bir hastalığın sonucudur – yaşlılığın değil

Demans riski yaşlılıkla birlikte artar ve bir hastalıktan kaynaklanmaktadır. Demansın yaşlılığın doğal bir sonucu olduğu bir efsanedir. Demans hastalığı belirtileri olan hastalıklardan sadece pek azı tedavi edilebilmektedir. Ancak hastalıklardan bazıları önemli veya daha az derecede tedavi edilebilmektedir. Bu nedenle, demansa hangi hastalığın yol açtığı ve tedavi için nasıl bir yol izlenmesi gerektiğinin tam olarak açıklanması önemlidir.

Semptomlar

Demans hastalığı olan insanların çoğu unutkanlık ve hafıza sorunlarından muzdariptir; ancak diğer zihinsel beceriler de etkilenmektedir. Bunlara örnekler:

- Girişim ve eylem gücü
- Kelimeleri bulma ve cisimleri adlandırma kabiliyeti
- Yol bulma kabiliyeti (yön kestirme yeteneği)
- Hesap yapma kabiliyeti
- Kavrama ve sorun çözme
- Kişilerin adını hatırlama kabiliyeti

Demans hastalığında diğer insanlarla karşılıklı etkileşim de değişebilir. Sosyal beceriler ve duygusal yaşam değişebilir ve kişilik etkilenir. Bu, demans hastası bir kişinin diğer insanlarla karşılıklı etkileşimi kavramada zorluk çekmesi ve başkalarıyla empati kurma yeteneğini kaybetmesi anlamına gelmektedir. Çoğu kez durum bilinci de azalır. Tüm insanlar zaman zaman hafızalarının çalışmaması veya bir olayı ilk bakışta kavrayamama durumu ile karşı karşıya gelebilirler. Ancak sorunlar, demans hastalığı şüphesi için neden ortaya çıkmadan, günlük yaşamı kendi kendine yürütebilmesi için gerekli becerileri etkileyecektir.

Hastalığın seyri

Hastalığın seyri nedenine bağlıdır. Demans hastalıklarının çoğu giderek artarlar ve tedavi edilemezler. Seyir süresi birkaç yıldan birkaç on yıla kadar değişebilir.

Kalıtım

Demans hastalığı genellikle kalıtsal değildir. Alzheimer hastalığında hastalık vakalarının sadece % 2-3'ü kalıtsal iken diğer Alzheimer vakalarının nedeni daha çok belirsizdir. Frontotemporal demans hastalığı, toplam demans hastalıklarının sadece % 5-10'unu teşkil eden ve nadir görülen bir grup hastalığın müşterek adıdır. Frontotemporal demans hastalığının çoğu kalıtsaldır; vakaların yaklaşık % 40'ı genetiklidir.

Tedavi

Tedavi olanakları, demansa hangi hastalığın neden olduğuna bağlıdır. Hasta ve yakınlarının bilgilendirilmesi ile birlikte pratik destek ve hafifletme tedavinin en önemli unsurlarıdır. Doktorlar 90'lı yılların sonlarından itibaren, diğerlerinin yanı sıra Alzheimer hastalığı semptomlarını da geçici olarak azaltan ilaçları yazabilmektedir. Beyinde kan pıhtılaşmasına neden olabilecek vasküler demans hastalığında tedavi, daha fazla kan pıhtısının oluşmasının önlenmesine yöneliktir.

Geleceği düşünme

Demans hastalığı hakkında ne kadar çok bilgi sahibi olunursa, hasta ve yakınlarının gelecek için kararlar alma şartları o kadar iyi olur. Örneğin başka bir eve taşınma gerekli olabilir veya vasiyetname yazma arzusu da oluşabilir.

Mobilite yardımları veya yardımcı araçlar gerektiğinde, bunları erken devreye sokmak iyi bir fikir olabilir. Tüm belediyelerde mevcut olanaklar hakkında bilgi verebilecek demans danışmanları veya demans koordinatörleri vardır.

Tam ve zamanında teşhis önemlidir

Demans semptomlarına neden olan bazı hastalıklar tedavi edilebilirler. Bu, örneğin metabolizma rahatsızlığı, depresyon, yan etkiler veya yanlış ilaç kullanımı vs. için geçerlidir. Bu nedenle, semptomların nedenlerinin açıklığa kavuşturulması her zaman önemlidir. Daha önce belirtildiği üzere Alzheimer hastalığı tedavi edilemez, ancak semptomları azaltan tedavi hastalığın daha erken safhasında devreye sokulmalıdır. Bu nedenle erken teşhis konulması da önemlidir.

Ayrıntılı bilgiler

Ulusal Demans Araştırma Merkezi:
<http://www.videnscenterfordemens.dk>

Alzheimer Dernekleri:
<http://www.alzheimer.dk>

Yerel iletişim bilgileri:

